

EESTI LENNUNDUSMUSEUM

Mati Meos

lennundusmuuseumi asutaja
hariduselt peenmehaanika insener
hetkel töötab Gren Tartus (endine Fortum Tartu)
Riigikogu pensionär (75 aastat vana)

22.03.2022

Riigikogu Kultuurikomisjon

EESTI LENNUNDUS- MUUSEUM

Asutatud 2000. aastal,
avatud 2002.a.

- infrastruktuur rajatud ja osa eksponaate soetatud EAS-i ja PRIA toel
- kokku 33 lennukit ja 5 helikopterit
- kõik nõukogude aja maa-õhk raketid ja radarid
- 26 angaari ja 2 mudeli-maja 600 täppismudeliga
- raamatukogu
- lennuplats 460 m
- territoorium 9 ha
- avatud kevadest sügiseni igapäevaselt
- iga-aastased lennupäevad (1 nädalavahetus suvel)

Aimhigh Aviation Photography
© Cristian Schrik / www.aimhigh.nl

Miks asutati lennundusmuuseum Tartumaale ?

1. Lennundusajaloolised põhjused
 - Raadi kasarmud ja lennuväli
 - Ülenurme lennuväli
 - Eesti Lennuakadeemia
2. Mujal puudusid entusiastid ja võimalused
3. Eestis 2000. aasta tingimustes majanduslikult ainuvõimalik variant

Hinnangud Eesti Lennundusmuuseumi kohta

- Välisspetsialistid on hinnanud Eesti Lennundusmuuseumi ekspositsiooni eeskujulikuks - suur arv rariteete ja suhteliselt hea tasakaal „lääne“ ja „ida“ lennutehnika vahel
- Kodumaised külastajad on kõrgelt hinnanud muuseumi väljanägemise korrektsust ja on hämmingus nii arvuka ja eripalgelise kollektsiooni üle
- Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus hindas 2019.a. Eesti Lennundusmuuseumi kõige kliendisõbralikumaks muuseumiks Eestis
- Omamoodi hinnanguks on asjaolu, et Rootsi on pidanud sobilikuks deponeerida Eesti Lennundusmuuseumis oma väärtuslikku lennutehnikat (Saab Viggen 37, Draken 35 ja Lansen 32)
- Lennundusmuuseum on äärmiselt kuluefektiivselt üles ehitatud ja majandatud

Lennutehnika põhieksponaadid

1. Eesti riigiga seotud lennutehnika tüübid (Mi-8, Mi-2, Shweizer 300, Robinson R44, L-410, L-39, Tu-134A3, JAK-40, Wilga-35, An-2, Blanik, Lietuva, A-22 – kokku 13 nimetust)
2. Eesti territooriumil (nõukogude aeg) baseerunud lennutehnika (MiG-21, MiG-23MLD, JAK-28PP – kokku 3 nimetust)
3. Maailma mastaabis rariteetne lennutehnika (SAAB Viggen 37, Draken 35, MiG-25, Harrier, Su-24, F-104 Starfighter, F-4 Phantom II, Panavia Tornado ADV – kokku 8 nimetust)
4. Muu lennutehnika (s.h. sõbralike maade lennutehnika – Mirage IIIRS, Hawk, SAAB Lansen 32, SEPECAT Jaguar, L-29, AeroCommander, Z-37, Su-22M3, Ka-26 – kokku 10 nimetust)
5. Eesti territooriumil töötanud radarjaamad (Tesla, P-37, lähenemisradar)

Põhilised partnerid

1. Eesti Lennuakadeemia
2. Eesti Õhuvägi
3. PPA Lennusalk
4. Eesti Sõjamuuseum
5. Tallinna Lennujaam
6. Eesti Lennundusklaster ja selle liikmed

NB! Lennundustehnikat püütakse säilitada ja eksponeerida ühes kohas – Eesti Lennundusmuuseumis

Miks Lennundusmuuseum on Teie komisjoni päevakorras?

1. Lennundusmuuseum ei suuda ilma riigipoolse rahastuseta täita Muuseumiseaduse nõudeid
2. Kultuuriministeerium ei soostu rahastama Lennundusmuuseumi ministeeriumi enda poolt sõnastatud riigipoolsete ülesannete/ootuste täitmist
3. Kultuuriametnikud ei seosta Muuseumiseaduse nõuete täitmist reaalse majandamise võimalustega, vaid jälgivad ainult kirjatähte
4. Lennundusmuuseum on jäetud üksi ja peab töötama teiste muuseumitega võrreldamatutes tingimustes
5. Muuseumil puudub soe angaar (külastajad, elektroonika jne.)
6. Lennundusmuuseumi jätkusuutlikkus on tõsisel ohus!

Palgalise tööjõu võrdlustabel riigi ootuste täitmiseks (näitde lähipiirkonnast)

	Juhan Liivi muuseum	Maanteemuuseum	Lennundusmuuseum
0 juht või spetsialist			
1 juhataja	x	x	
2 arendusjuht	x	x	
3 ekspositsioonitehnik		x	x
4 külastusvaldkonna juht		x	
5 Turundus ja kommunikatsioon		x	
6 Haridustöö kuraator		x	
7 Gild pedagoog	x	x	
8 Teadur	x	x	
9 Kuraator		x	
10 Teadur-kuraator		x	
11 Peavarahoidja		x	
12 Varahoidja		x	
13 Restaauraator-konservaator		x	
NB! lisanduvad abitöötajad:			
kassilrid	x	x	x
koristaja-majahoidja	x	x	

SA Eesti Lennundusmuuseumi tulude-kulude ülevaade 2021 ja vajalik struktuur edaspidiseks					
	2021	2022	2023		
PÕHITEGEVUS				Minimaalne vajalik koosseis ja maksumus	
Põhitegevuse kulud kokku	132.247	252.900	358.860	Riigipoolsete nõuete täitmiseks vajalik min. koosseis ja maksumus	
Ärikulud kokku, s.h. amortisatsioon	132.247	186.800	305.560		
s.h. tegevuskulud	78.164	90.000	90.000	Koosseisu nimekiri ja maksumus	
s.h. palgad ja riigimaksud	14.206	162.900	268.860	Juhataja	40.800
				Arendusjuht	38.800
Põhitegevuse tulud kokku	120.684	133.000	95.000	Varahoidja/majandusjuht	24.480
Piletitulu	65.215	66.000	70.000	Turundus ja kommunikatsioon	13.000
Toetused	32.000	42.000	0.000	Haridustöö/giid	24.480
Muud	23.469	25.000	25.000	Huvitöö juht	9.900
				Hooldusmeister/restauraator	36.720
Põhitegevuse tulem	-11.562	-119.900	-263.860	Teadur	30.600
				Raamatupidamine (olemas)	4.000
PROJEKT EESTI LENNUPÄEVAD				Kassiir (olemas)	18.000
Projekti kulud kokku	70.233	102.000	102.000	Kassiir/koritsaja	18.000
tegevuskulud	70.233	90.000	90.000	Atraksioonide instruktor	9.900
s.h. palgakulu koos maksudega	11.039	12.000	12.000	minimaalne kokku	162.900
				nõutav kokku	268.680
Projekti tulud kokku	166.371	182.000	170.000		
Reklaami müük	87.038	75.000	65.000		
Toetused	47.000	47.000	50.000		
Piletitulu	32.333	60.000	60.000		
Projekt Eesti Lennupäevade tulem	96.138	71.000	68.000		
Investeeringud (s.h. kaasfinantseerimine)	120.000	70.000			
Laenu jääk	150.831	150.000			

Kultuuriametnike põhjendused Lennundusmuuseumi eiramiseks

1. Üle-eestilise tähendusega valdkonna tehnikamuuseum - SA Eesti Lennundusmuuseum - on asutatud eraisiku poolt ega sobitu riiklike muuseumite rahastamise skeemi
2. Lennundusmuuseumi kui innovaatilise valdkonna ja Eesti suurimate tehnikamuuseumite hulka kuuluva muuseumi valdkond, tegevus ja maht ei haaku rahvuskultuuri- ja loomekultuuriga tegeleva Kultuuriministeeriumi tegevusvaldkondadega
3. Kultuuriministeerium ei saavat rahastada muuseumispetsialistide, s.h. teaduri palkamist Muuseumiseaduse nõuete täitmiseks seetõttu, et Lennundusmuuseum ei täida Muuseumiseaduse nõudeid
4. Kultuuriministeerium absolutiseerib Muuseumiseaduse kõiki kolme tegevussuunda – korraga peab toimuma **teadustegevus, hariduslik tegevus ja elamuslik tegevus**

Teadustegevuse puudumise tõttu ei soovi Kultuuriministeerium Eesti Lennundusmuuseumi klassifitseerida muuseumiks. Vaatamata sellele, et

- kokkuleppeliselt Eesti Õhuväe, Piirivalve Lennusalga ja Eesti Sõjamuuseumiga säilitatakse kogu Eesti riikliku sektori lennutehnika just Eesti Lennundusmuuseumis
- Lennundusmuuseumis on ligi pool eksponaatidest seotud Eestiga ja kolmandik lennutehnikast on maailma mõistes rariteetid

PEAKÜSIMUS ON:

Kas Eestis peaks olema lennundusvaldkonnal oma muuseum - **EESTI LENNUNDUSMUUSEUM?**

Eesti lennundusvaldkonna organisatsioonid, EAS algseid investeeringuid toetades ja lennundusmuuseumi **Asutaja väidavad**
- **ON VAJA!**

Võimalikud jätkud lennundusmuuseumi edasises saatuses (säilitatakse tänane juriidiline staatus – Sihtasutus)

Sihtasutus -1. variant

- Riigi ja lennundusmuuseumi vahel sõlmitakse riiklike ülesannete täitmiseks ja spetsialistide palkamiseks lepingud, kus nähakse ette riigipoolne rahastamise skeem
- Hinnanguliselt riigile 2. variandist odavam variant. Aastas umbes 200 000 €
- Rahastamisskeem võib variandina kaasata kõiki lennundusega seotud ministeeriume (on olnud arutlusel, endise kaitseminister J. Luige idee)
- Muudetakse Muuseumiseadust, kus tehnikamuuseumitele sätestatakse erisused (näiteks teadustegevuse nõude muutmine soovituslikuks) ja defineeritakse valdkonna juhtiva muuseumi mõiste

Sihtasutus -2. variant

- Lennundusmuuseumi Asutaja võõrandab oma õigused riigi poolt määratud institusioonile (Transpordiamet, Eesti Sõjamuuseum vms.)
- Võõrandamise hind lepitakse kokku varade ja varasema tööde mahu kalkulatsioonide alusel
- Riik otsustab sel juhul täielikult muuseumi käekäigu ja saatuse üle. Hinnanguliselt kõige kallim variant

Sihtasutus -3. variant

- Riik ei osale lennundusvaldkonna muuseumi rahastamises
- Lennundusmuuseum hääbub
- Tegevuskulude katmiseks hakatakse müüma vara
- 20 aasta töö muutub mõttetuks ja EAS-i ning PRIA vahendid raisku läinuks

Konkreetsed ja kiired otsused

1. Muuseumiseaduse muutmine juba 2022.a.
 - Nähakse ette erisused tehnikamuuseumitele teadustegevuse ületähtsustuse vältimiseks
 - Viiakse sisse „valdkonna juhtiva“ muuseumi mõiste, selle staatuse omistamise tingimused ja rahastamise tingimused. Otsustav hääl peaks olema valdkonna katusorganisatsioonil.
2. Kõrvaldatakse sihtasutuste rahastamisel ebavõrdne kohtlemine.
3. Nähakse ette rahastus vajalike põhiinvesteeringute (soe angaar/hall) tegemiseks
4. Lennundusmuuseum soovib sõlmida lepingu, kus koos baasrahastamise saamisega võtab muuseum endale kohustuse viia oma tegevus teatud perioodi jooksul vastavusse Muuseumiseaduse ja riigipoolsete nõuetega.